

A börtön mentálhigiénéje

Márkusné Vörös Hajnalka¹ és Muraközy Erzsébet²

¹Magyar Nemzeti Levéltár Veszprém Vármegyei Levélára – Veszprémi Várbörtön Látogatóközpont

hajnalka.voros@veszprembalaton2023.hu

²Veszprém Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet

murakozy.ersebet@bv.gov.hu

A történelmi börtönökben a rabok lelki egészségére gyakorlatilag egyáltalán nem figyeltek. A büntetés célja nem a rehabilitáció, hanem a megtorlás volt, így az embertelen körülmények, az elszigeteltség és a fizikai bántalmazás minden naposak voltak. Levéltári források alapján mutatjuk be, hogy a hosszú magánzárka, a testi fenyegetések, az embertelen körülmények milyen mentális betegségekhez vezettek a korabeli börtönökben. – Az örök és porkolábok mentális terhei sem voltak jelentéktelenek. Gyakran maguk is elzárva éltek a börtön falain belül vagy annak közvetlen közelében, ami saját és családjuk életére is rányomta a bélyegét. A rabokkal való állandó konfliktus és a szigorú fegyelmezés szükségessége komoly mentális megterhelést jelentett.

Amint előadásunk második része bemutatja, a mai börtönrendszerek egyre inkább felismerik a mentálhigiéné fontosságát. A mentálhigiéné szerepe a börtönben kiemelkedő jelentőséggel bír, mivel a börtönökben fokozottan jelen vannak azok a tényezők, amelyek mentális és lelki problémákhoz vezethetnek, mind az elítéltek, mind a személyzet körében. A mentálhigiénés támogatás célja a lelki egészség megőrzése, a pszichés problémák kezelése, valamint a reszocializáció elősegítése. A mentálhigiéné a börtönökben az elítéltek rehabilitációját, a visszaesés csökkentését, valamint a börtönszemélyzet mentális egészségének megőrzését szolgálja.

Kulcsszavak: börtönök, elítéltek, személyzet, mentális egészség, rehabilitáció, reszocializáció

Mental Health in Prison

In the historic prisons, there was virtually no attention paid to the mental health of prisoners. The purpose of punishment was not rehabilitation but retribution, so inhumane conditions, isolation and physical abuse were commonplace. We use archival sources to show how long solitary confinement, corporal punishment and severe conditions led to mental illnesses in prisons. The mental burden on guards was not insignificant either. Often they themselves lived in isolation within the prison walls or in close proximity to them, which had a profound impact on their lives and families. The constant conflict with prisoners and the need for strict discipline took a heavy mental toll on them.

As the second part of our presentation will show, today's prison systems are increasingly recognising the importance of mental health. The role of mental hygiene in prisons is of paramount importance because of the significant presence of factors that can lead to mental and psychological problems, both among prisoners and staff. Mental health support in prisons aims to maintain mental health and address psychological problems. This includes the promotion of the prisoners' rehabilitation and resocialisation, the reduction of recidivism among them as well as the maintenance of the mental health of prison staff.

Key words: prisons, prisoners, staff, mental health, rehabilitation, resocialisation